

ชื่อวิจัย	การหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลศรีณรงค์ อำเภอลพบุรี จังหวัดสุรินทร์
ผู้ดำเนินการวิจัย	อุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา และคณะ
หน่วยงาน	สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปี พ.ศ.	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. หาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน และ 2. เพื่อให้คนในชุมชนมีการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์จากป่าโดยชุมชนตำบลศรีณรงค์ อำเภอลพบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากรป่าของชุมชนนี้ ใช้รูปแบบของการจัดเป็นกลุ่มหรือแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลป่าชุมชน เกิดกลุ่มคณะทำงานในการจัดการป่าชุมชน เป็นหมู่บ้านที่อยู่รอบป่า 3 หมู่บ้าน รวม 30 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน คนที่ใช้ประโยชน์จากป่า เป็นกลุ่มในการขับเคลื่อน ส่งเสริม กระตุ้นให้คนในชุมชนในการจัดการป่าชุมชน มีการสำรวจทรัพยากรในป่า เน้นการดูแลและใช้ประโยชน์จากป่า ทำให้เกิดองค์ความรู้การบริหารจัดการป่าในชุมชน และมีข้อตกลงในการใช้ประโยชน์จากป่าโดยคนในชุมชนผ่านการตั้งกฎระเบียบเป็นข้อปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากป่าร่วมกัน สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนโดยเน้นผู้นำและผู้ใช้ประโยชน์จากป่า ผู้ที่เคยบุกกรุกป่ามาก่อน เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือกรรมการกลุ่มเพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้ช่วยดูแลป่า สอดส่องการเข้ามาบุกรุกแผ้วถางป่าแห่งนี้ มีการดำเนินกิจกรรมในการดูแลรักษาป่า เช่น ทำรั้วแนวเขตเสารอบป่าป้องกันการบุกรุก การปลูกป่าในวันสำคัญ ทำพิธีบวชป่า ในส่วนการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ป่าชุมชน ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการป่าร่วมกันของพื้นที่ มีข้อตกลงออกกฎการใช้ป่าร่วมกัน มีบทลงโทษผู้บุกรุกป่า มีอาสาสมัครพิทักษ์รักษาป่าของชุมชน ซึ่งปัจจัยส่งเสริม ในการหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสม ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของ อบต. โดยมีการขับเคลื่อนโดยการให้ความรู้ในเรื่องการจัดการป่า มีการสร้างเครือข่ายการทำงานในชุมชน ได้แก่ กลุ่มผู้นำ ผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มจิตอาสาในพื้นที่ เด็กเยาวชน กลุ่มองค์กรและหน่วยงานราชการภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 2) การหนุนเสริมเน้นหนุนเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา อบรมแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าให้กับชุมชน และอบรมการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลป่าให้กับชุมชน ส่วนข้อจำกัดและอุปสรรค ของการหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการ

จัดการป่าของชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนทัศนคติและพฤติกรรม คนในชุมชนคิดว่าการดำเนินงานขึ้นอยู่กับผู้นำ และด้านปัจจัยสนับสนุนภายนอก คือ งบประมาณในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลรักษาป่า เช่น การทำรั้วกันเขตป่า ป้ายประกาศเขตป่า เป็นต้น

คำสำคัญ : แนวปฏิบัติที่เหมาะสม การจัดการป่าชุมชน การมีส่วนร่วม